

Usko ja teot Jaak. 2:14-26

14. Veljeni, mitä hyötyä siitä on, jos joku sanoo, että hänellä on **usko**, mutta hänellä ei ole **tekoja**? Ei kai usko voi pelastaa häntä?

15. Jos veli tai sisar on vailla vaatteita ja jopäiväistä ravintoa

16. ja joku teistä sanoo hänelle: "Mene rauhassa, lämmittele ja syö kylliksesi", mutta ei anna hänelle, mitä hänen ruumiinsa tarvitsee, mitä hyötyä siitä on?

17. Samoin **uskokin, jos sillä ei ole tekoja, on itsessään kuollut.**

18. Joku ehkä sanoo: "Sinulla on usko ja minulla teot." Näytä sinä minulle uskosi ilman tekoja, niin minä teoistani näytän sinulle uskon.

19. Sinä **uskot, että Jumala on yksi**. Siinä teet oikein; **riivaajatkin uskovat sen ja vapisevat.**

20. Tahdotko tietää, sinä turhanpäiväinen ihminen, että usko ilman tekoja on hyödytön?

21. Eikö isämme **Abraham** tullut vanhurskaaksi teoista, kun hän vei poikansa lisäksi uhrialttarille?

22. Sinä huomaat, että **usko vaikutti yhdessä hänen tekojensa kanssa ja teoista usko tuli täydelliseksi.**

23. Niin toteutui Raamatun sana: "**Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi**", ja häntä kutsuttiin **Jumalan ystäväksi.**

24. Te siis näette, että ihminen vanhurskautetaan teoista eikä yksin uskosta.

25. Eikö samoin myös portto Raahab tullut vanhurskaaksi teoista, kun hän otti lähettiläät luokseen ja päästi heidät pois toista tietä?

26. Niin kuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin on **uskokin ilman tekoja kuollut.**

Elävä usko ja aivousko

Mistä tunnistamme elävän uskon ja aivouskon eron? Millaista on aito kristillinen usko? Miten teot ja usko liittyvät toisiinsa? Mikä merkitys teoilla on uskonelämässä? Miten sinun uskosi ilmenee toisille ihmisille? Ovatko Jaakobin ja Paavalin opetuksen keskenään ristiriitaisia vai täydentävätkö ne toisiaan?

Viimeinen tuomio

Raamattu korostamalla korostaa, että jokainen ihminen on vastuussa Jumalalle kaikista teoistaan. Omatuntomme kuuluttaa meille samaa laulua joka kerta, kun teemme väärin tai laiminlyömme hyvän tekemistä. Viimeisellä tuomiolla ihmiset tuomitaan tekojensa mukaan. Jumalan laki, johon omatuntomme yhtyy, vaatii meitä täyttämään koko lain kaikissa teoissamme, jos mielimme päästä taivaalliseen kirkkautteen. Mutta Jeesus Kristus on ainoa, joka on täydellisesti pitänyt lain syntymästään aina kuolemaansa asti. Näin ollen lain tekojen tie taivaaseen on kaikille ihmisille suljettu. Ihminen voi pelastua vain uskon kautta Jeesukseen Kristukseen eli "autuaan vaihtokaupan" kautta. Siinä Jeesuksen päälle luettiin meidän syntimme ja laiminlyöntimme. Jeesus sai niistä meidän sijaisenaamme iankaikkisen tulen rangaistuksen ristin puulla. Sen sijaan meille luettiin Jeesuksen täydellinen lain täyttäminen ja viimeisellä tuomiolla meidät tuomitaan Jeesuksen tekojen perusteella taivaaseen pääseviksi sikäli, kuin uskossa otamme vastaan tuon autuaan vaihtokaupan sisällön. Se tarjotaan meille evankeliumin sanassa.

Koska ihminen on uskon kautta saanut osakseen Kristuksen lahjavanhurskauden eli Hänen täydellisen elämänsä tekoineen ja täydellisen anteeksiantamuksen, niin uskova tuomitaan Kristuksen tekojen mukaan. Pelastuksen syy ei ole usko, vaan

Kristuksen teot. Näin ollen tuomio tapahtuu tekojen perusteella. Edelleen koska Kristuksen sovituskäytännön tähden uskova on vanhurskautettu, viimeisellä tuomiolla ei löydy yhtään syntiä, josta hänet voitaisiin tuomita, mutta Pyhän Hengen synnyttämät rakkauden teot hänelle palkitaan ja hänen kokemansa vääryydet korjataan ja hyvitetään.

Kirjeemme ensimmäisessä luvussa Jaakob korostaa:

"Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että me olisimme hänen luomistekojensa ensi hedelmä." (1:18) ja "...ottakaa sävyisästi vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi pelastaa teidän sielunne." (1: 21) Pelastus tulee siis yksin Jumalan armosta ja pääsemme osalliseksi siitä ottamalla sanan vastaan eli uskolla Jumalan sanan sisältämän evankeliumin Jeesuksen rististä ja ylösnousemuksesta.

Uskon ja tekojen näennäinen ristiriita

Heti alkuseurakunnasta asti uskovien kesken syntyi jännitettä siitä, mikä rooli on hyvillä teoilla heidän elämässään. Paavali korosti voimakkaasti, että pelastumiseen ei saa sotkea **lain** tekoja niin kuin hän korostaa Roomalaiskirjeen 4. luvussa:

Jos Abraham vanhurskautettiin tekojen perusteella, hänellä on kerskaamista, ei kuitenkaan Jumalan edessä. Mitä Raamattu sanoo? Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi. Työtä tekeväälle ei lueta palkkaa armosta vaan ansiosta. Sille taas, joka ei töitä tee vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi. Samoin Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: "Autuaat ne, joiden rikokset on anteeksi annettu ja joiden synnit on peitetty! Autuas se mies, jolle Herra ei lue syntiä!" (Room. 4:2-8)

Nyt kuitenkin Jaakob näyttäisi opettavan aivan päinvastaisesti korostamalla sitä, että uskon tulee näkyä myös tekoina:

Eikö isämme Abraham tullut vanhurskaaksi teoista, kun hän vei poikansa lisäkin uhrialttarille? Sinä huomaat, että usko vaikutti yhdessä hänen tekojensa kanssa ja teoista usko tuli täydelliseksi. Niin toteutui Raamatun sana: "Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi", ja häntä kutsuttiin Jumalan ystäväksi. (21-23)

Kun näitä tekstejä verrataan tarkkaan, ristiriita osoittautuu näennäiseksi. Kuitenkin tekojen roolista uskonelämässä jouduttiin taistelemaan rajusti uskonpuhdistuksen aikana ja yhä kysymys uskon ja tekojen suhteesta jakaa kristillisiä kirkkokuntia. Siksi tässä yhteydessä on tärkeä määritellä peruskäsitteet.

Varmin asia, jolla saat nimittäin tuhotuksi Raamatun opetukset, on tulkita jokin keskeinen Raamatun sana joka kohdassa samalla tavalla. Sanojen merkitys on aina tutkittava siitä tekstiyhteydestä käsin, missä sitä milloinkin käytetään. Sana usko ei tee tässä suhteessa poikkeusta.

Sana usko

Mitä sana usko tarkoittaa eri yhteyksissä:

1. Uskoa eli luulla. Yleiskielessä tämä merkitys on yleistymään päin. Usko asetetaan yhä suuremmissa määrin tiedon vastakohtaksi ja sanan positiivinen merkitys kääntyy kielteiseen suuntaan.

2. Usko joidenkin perususkomusten totena pitämisenä. Kaikki tieto perustuu viime kädessä tiettyihin aksioomiin, jotka pidetään totena. Sellaisia ovat esimerkiksi usko omien aistein välittämän tiedon ja todellisuuden väliseen vastaavuuteen. Tämän uskomuksen toki postmodernismi ja vanha hindulais-buddhalainen uskonnollisuus kiistävät. Käytännön elämä kuitenkin perustuu siihen, että niin uskotaan.
3. Usko ylikuonnollisten ilmiöiden olemassaoloon. Tähän kategoriaan kuuluu myös Jumala-usko, josta Jaakob toteaa: *"Riivaajatkin uskovat sen (Jumalan olemassaolon) ja vapisevat."*
4. Usko merkityksessä ottaa todesta eli olla kuuliainen. "Mikset uskonut minua, kun varoitin sinua siitä?"
5. Usko tietyn uskontunnustuksen sisällön hyväksymisenä ja tunnustamisena.
5. Usko persoonallisena luottamuksena toiseen persoonaan.

Sana teko

Mitä teko tai tehdä sanan merkitsee eri yhteyksissä?

1. Tehdä sana arkikielessä tarkoittaa saada aikaiseksi jotain, työskennellä, valmistaa, tuottaa. Teko taas merkitsee tekemisen koko prosessia ja sen tulosta.
2. Tekoon tai tekemiseen voi liittyä myös eettinen ulottuvuus, jolloin teko voi olla hyvä tai paha.
3. Uskonnollisessa kielenkäytössä teko voidaan ymmärtää tuottamaan ansiota ei vain ihmisten vaan myös Jumalan edessä.
4. Uskonnollisessa kielessä edelleen Jumalan mielen mukaisilla hyvillä teoilla voidaan kuvitella voitavan hankkia pelastus itselle ja jopa muille.
5. Tekoja voidaan erottaa myös niiden motiivien perusteella joko lain teoiksi tai rakkauden teoiksi (rakkauden hedelmiksi).

Vanhurskas (vaa'an hurskas) ja vanhurskauttaa

1. Yleiskielessä vanhurskas merkitsee oikeamielistä, hurskasta, eettisesti moitteetonta / vanhurskauttaa merkitsee oikeuttaa, pitää oikeana tai oikeamielisenä.
2. Raamatun kielenkäytössä vanhurskas tarkoittaa Jumalan mittapuilla oikeaksi ja kelpolliseksi arvioitua. Vanhurskauttaa voi merkitä joko vanhurskaaksi lukemista (syyttömäksi lukemista) tai vanhurskaaksi tekemistä.

Uskon tavoittelu teoin

Ihmisen yleinen uskonnollisuus lähtee siitä, että ihmisen on tehtävä jotain saavuttaakseen sen pelastuksen, jota hän milloinkin yrittää tavoitella. Yleisuskonnollisuus on siis ihmiskeskeistä. Se asettaa tiettyjä normeja ja tavoitteita, jotka saavuttamalla yritetään löytää se jokin, mitä pelastuksena pidetään. Karkeasti sanottuna asia ilmaistaan näin: "En ole kenellekään mitään pahaa tehnyt, joten pääsen kyllä taivaaseen."

Kristillisissä piireissä kasvaneitten päähän on siinä määrin taottu uskon vanhurskautta Jeesuksen Golgatan uhrin ja ylösnousemuksen perusteella, että harva kuvittelee hyvillä teoillaan ansaitsevansa taivasta. Mutta yllättävää kyllä aika moni, joka haluaisi uskoa Jeesukseen ja saada lahjaksi pelastuksen, kokee, että hänen pitäisi joillain uskonnollisilla suorituksilla hankkia tai ansaita uskon itselleen. Itse aikanani sorruin tähän salakuoppaan.

Kun Herra alkoi vetää minua luokseen nuoruudessani, suuri kysymykseni oli, miten voisin uskoa. Olin nimittäin havainnut, että uskovilla nuorilla oli jotain sellaista, mitä

minulta puuttui. Halusin siksi vilpittömästi päästä osalliseksi samasta, mitä heillä oli. Mutta en tiennyt, miten saisin uskon sydämeeni. Jälkeen päin ajatellen kysymys oli siitä, että en ymmärtänyt mistä uskossa on kysymys. Kuvittelin, että minun pitäisi jotenkin puristaa sisimmästäni hyviä uskon ja luottamuksen tunteita ja kokemuksia ja ne saavutettuani saisin sitten varmuuden, että minäkin olin Kristuksen oma ja pelastettu uskova. Saavuttaakseni tuon tarvittavan sydämen tilan ryhdyin tarmokkaasti tekemään sitä, mitä näin uskovien nuorten tekevän.

Aloin lukea päivittäin Raamattua ja rukoilla. Osallistuin seurakunnan jumalanpalveluksiin ja erilaisiin kokouksiin lähes joka päivä. Yritin elää mahdollisimman hyvin ja kovan puristamisen jälkeen uskalsin myös todistaa Jeesuksesta – niin kuin uskovat nuoret tekivät - vaikka en vielä Jeesusta tuntenutkaan. Raamatun lukeminen ei tuottanut ongelmia, mutta rukouksesta ei tahtonut tulla mitään. Viisi minuuttia rukousta oli jo liikaa. Seurakunnan eri tilaisuuksissa käynti oli mukavaa, mutta mitä enemmän luin Raamattua, sitä surkeammilta näyttivät yritykseni elää Jumalan Sanan mukaista puhdasta ja oikeaa elämää. Mitä enemmän yritin, sitä syvemmälle tunsin vajoavani synnin ja pimeyden yöhön. Puolen vuoden kokosydämisten yritysten lopputulos oli epätoivo. ”Muista nuorista näköjään voi tulla uskovia kristittyjä mutta minulle se näyttää olevan mahdotonta.” Pikemminkin tilani kävi vain huonommaksi, syntini ja saastaisuuteni kävi entistäkin ilmeisemmäksi. Olin syntinen ja synnin orja ja kyvytön parempaan elämään ja kyvytön uskomaan.

Jumalan sana osoittaa, että uskon vastakohta on lain tekojen tekeminen ja oma yrittäminen. Myöhemmin tajusin, että joutuessani epätoivoon oman uskoni syntymisen suhteen olin itse asiassa tullut juuri siihen pisteeseen, mistä aito kristillinen usko voi alkaa. Siinä ei ole kysymys uskosta omaan uskoonsa tai sen riittävyteen, vaan aivan muusta. Uskossa on kysymys luottamuksesta toiseen persoonaan, joka tekee sen, mitä itse en mitenkään kykene tekemään.

Kun sitten erään rippikoululeirin iltanuotion päätteeksi rukoilin ensimmäisen vilpittömän ja aidon rukoukseni, sainkin siihen yllättävän vastauksen. Rukous kuului sunnilleen näin: ”Jumala, en enää ole ollenkaan varma oletko Sinä edes olemassa, mutta jos olet, auta minua ja lähetä luokseni auttaja.” Muutama minuutti myöhemmin telttani luokse ilmestyi nuorisonohjaaja, joka sanoi: ”Olet kunnan poika, mutta sinulta puuttuu Jeesus sydämestäsi. Saanko rukoilla, että Jeesus tulisi elämäsi.” Nyökkäsin ja hän rukoili ja poistui paikalta. Noin kymmenen minuuttia myöhemmin leirin johtajat lauloivat iltalaulun, joka puhui taivaasta, jossa ei ole syntiä. Silloin se tapahtui. Pyhä Henki laskeutui sydämeeni, raskas syyllisyyden taakka vierähti pois sydämeltäni ja suuri lepo sielussani nukahdin. Seuraavana aamuna ihmettelin, miten sydämeni täytti ilo ja luonto näytti kauniilta ja lintujen laulu suloiselta. Tajusin, että olin tullut uskoon. Tai paremminkin olin saanut uskon lahjan.

Luther kuvaa asiaa näin: ”Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraan Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhitänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa.”

Usko ei olekaan jotain sellaista, joka syntyy meidän sydämestämme käsin, vaan se annetaan meille ulkoa päin. Usko ei ole siis uskoa omaan uskoonsa, mikä olisikin mitä kauheinta ylpeyttä, vaan usko on luottamusta Toiseen Henkilöön, Jeesukseen

Kristukseen. Ellei tuo toinen Henkilö tule luokseni, ellei Hän anna minun tuntea itseään, minun on mahdotonta uskoa.

Uskon syntymismekanismi

Kun ihminen tapaa jonkun uuden henkilön, hän nostaa ikään kuin antennin pystyyn ja alkaa tutkailla toista ihmistä. Onko hän luotettava vai ei? Se tapahtuu lähes väistämättä ja perustuu siihen, miten ja mitä tuo uusi ihminen puhuu. Yllättävän nopeasti voi syntyä luottamus toista kohtaan pelkkien sanojen perusteella. Asianomainen voi kyllä tuhota tuon luottamuksen sillä, että ei pidä lupauksiaan tai muulla käytöksellään, mutta päinvastaisessa tapauksessa luottamus kasvaa ja syvenee sitä mukaan, kuin tuota henkilöä opimme paremmin tuntemaan.

Usko Jeesukseen syntyy periaatteessa saman mekanismin tapaan. Herra Jeesus lähestyy meitä ja alkaa puhua omilletunnoillemme Raamatun sanan kautta. Lukiesamme tai kuullessamme julistettua Raamatun sanaa tajuaamme välittömästi, että sen sisältö on totta ja totuuden mukaista. Joudumme tietenkin heti ratkaisemaan suhteemme Herran puheeseen. Otammeko sen vastaan vai torjummeko luottamme? Luotettavan ja totuudenmukaisen sanan torjuminen johtuu usein siitä, että sen vastaanottaminen tekee kipeää.

Herrahan ei ala puhua meille ensimmäiseksi suurista taivaallisista salaisuuksista ja tuonpuoleisen maailman ihanasta toivosta, vaan Hän alkaa puhua meille varsin maallisia asioita. Hän kyselee, miksi kohtelemme eräitä lähimmäisiämme nurjasti, miksi käytämme rahojamme kaikenlaiseen turhuuteen, miksi suosimme saastaisia himoja sydämissämme, miksi käytämme väärin aikaamme, miksi laiminlyömme lähimpiämme, miksi kannamme kaunaa ja katkeruutta eräitä kohtaan, miksi valehtelemme ja suurentelemme asioita, miksi torjumme mielestämme pois kuoleman todellisuuden, miksi käännämme selkämme Jumalan kutsulle.

Samalla kun Herra Jeesus puhuu meille näin ikäviä asioita, Hän kuitenkin muistuttaa, että Hän on valmis astumaan elämäämme ja pyyhkimään pois kaiken menneisyyden väärän ja antamaan meille mahdollisuuden alkaa uusi vaihe elämässämme yhdessä Hänen kanssaan. Jeesus lupaa antaa sisimpäämme rauhan, ilon ja uuden suunnan ja voiman elämäämme. Mutta mitään näistä Hän ei anna irrallaan itseltään.

Usko Jeesukseen syntyy siis Hänen sanojensa perusteella. Kun otamme Hänen sanansa vastaan, otamme Hänet itsensä vastaan, sillä sanoissa välittyy meidän sydämiimme asti Hänen totuutensa ja rakkautensa. Usko ei siis ole minun sisälläni oleva ominaisuus, vaan se perustuu kokonaan siihen, kuka ja millainen on se toinen Henkilö, Herra Jeesus, jonka olen Hänen puheensa perusteella oppinut tuntemaan. Usko on siis kahden persoonan välistä luottamussuhdetta. Tätä suhdetta Raamattu kuvaa usein Sulhasen ja morsiamen välisenä suhteena.

Jeesuksen sanoissa on merkillinen voima. Ne eivät ainoastaan liitä meidän sydämiämme Hänen sydämeensä, ne kykenevät puhdistamaan sydämemme synnistä ja saastasta ja mikä ihmeellisintä, Hänen sanojensa mukana Pyhä Henki asettuu asumaan meidän sydämemme sisään asti. Saamme kokea uudestisyntymisen ihmeen.

Uskoa ei voi syntyä siellä, missä Jeesuksen sana ja puhe torjutaan tai sivuutetaan. Herran sanassa ei ole kysymys vain asioista ja lauseista. Siinä on kysymys elävän Vapahtajan kohtaamisesta. Hakeutukaamme siis Hänen sanansa ääreen. Usko syntyy Hänen ääntään kuunnellen.

Omaa synnin tähden turmeltunutta epäkuntoista sydäntämme emme saa parhailla yrityksillämme kuin entistä surkeampaan kuntoon. Ainoa mahdollisuutemme on sydänten kelloseppä Jeesus Kristus, synnin ja kuoleman kukistanut Ylösnoussut. Hän kykenee meidän kokonaisvaltaisen epäonnistumisemme, lankeemuksemme ja elämämme pahimman kriisin jälkeen vielä hoitamaan asiat niin, että pääsemme Hänen luokseen taivaalliseen asuntoon.

Aidon uskovan tuntomerkkejä onkin se, että hän tiedostaa olevansa riippuvainen Jeesuksen elämästä. Hän tajuaa syvenemässä määrin itsessään asuvan syntisyyden ja pyytää jatkuvasti uutta puhdistusta. Hän haluaa muuttua vierellään kulkevan ja Henkensä kautta hänessä asuvan Jeesuksen kuvan kaltaisuuteen katselemalla Jeesusta Jumalan sanan peilistä. Hänen sydämessään asuva Pyhä Henki antaa hänelle turvallisuuden, jossa hän voi rukouksessa vapaasti lähestyä Herraa, sillä hän omistaa Kristuksen lahjoittaman vanhurskauden, Jumalalle kelpaamisen. Hän tietää, että hänelle ei tule mitään tuomiota, koska tuomion kärsi hänen sijastaan Vapahtaja ristillä. Hän tietää millaiseen päämäärään hän on matkalla yhdessä Jeesuksen kanssa. Hän tietää, että hän saa lopulta nähdä Herran ja pääsee osalliseksi Jeesuksen kaltaisesta kirkkaudesta matkan päässä.

Mitään noista asioita usko sinänsä ei saa aikaan, vaan se Herra, joka kulkee uskovan ihmisen kanssa ja asuu Pyhässä Hengessä hänen sydämessään. Usko on siis jatkuvaa riippuvuutta Jeesuksen elämästä. Uskovalla ei itsellään ole mitään Jeesuksesta erillistä elämää. Paavali huudahtaakin: *"Minä elän, en enää minä, vaan Kristus minussa."* Usko ei siis itsessään ole mitään. Kysymys on kokonaan siitä, mitä Jeesus on tehnyt ja tekee uskovaa varten ja uskovassa.

Tekojen merkitys kristillisessä elämässä

Raamattu kieltää ihmisen teot ja kyvyn vaikuttaa mitään omaan pelastukseensa. Pelastus on hengellisesti kuolleen ihmisen herättäminen eloon Kristuksen kanssa. Pelastus on kokonaan Jumalan työ Kristuksessa Jeesuksessa niin kuin Efesolaiskirje 2. kuvaa sitä:

Mutta Jumala, joka on laupeudesta rikas, on rakastanut meitä ja suuressa rakkautensa tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikkomustemme tähden, eläviksi yhdessä Kristuksen kanssa. Armosta te olette pelastettuja. Jumala on herättänyt meidät yhdessä hänen kanssaan ja asettanut yhdessä hänen kanssaan istumaan taivaallisiin Kristuksessa Jeesuksessa, osoittaakseen tulevana maailmanaikoina ylenpalttisen runsasta armoaan hyvytydessään meitä kohtaan Kristuksessa Jeesuksessa. (Ef. 2:4-7)

Toisaalta kuitenkin pelastus vie ihmisen uuteen elämään, jossa hän alkaa tehdä hyviä töitä – mutta ei pelastuakseen, vaan kirkastaakseen niillä Jumalan kunniaa:

"Niin loistakoon teidänkin valonne ihmisten edessä, että he näkisivät hyvät tekonne ja ylistäisivät Isääne, joka on taivaissa." (Matt. 5:16) "Siinä minun Isäni kirkkaus tulee ilmi, että te kannatte paljon hedelmää ja niin osoitatte olevanne minun opetuslapsiani... Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät ja asetin teidät sitä

varten, että menisitte ja kantaisitte hedelmää ja että teidän hedelmänne pysyisi ja että Isä antaisi teille, mitä sitten anottekin häneltä minun nimessäni.” (Joh. 15:8,16)
Raamattu siis edellyttää, että pelastunut ihminen tekee hyviä tekoja Jumalan kunniaksi, kiitokseksi Jumalan antamasta pelastuksesta. Pyhitys on siis Jumalaa varten eikä ihmistä itseään varten.

Uskovan hyvät teot

Uskon kautta pelastunut ihminen tekee siis hyviä tekoja ja tarvitsee siihen myös kehotuksia, jotka osoittavat millaisia hyviä tekoja hänen tulee tehdä ja miten hänen tulee toimia. Kysymys on Pyhän Hengen vaikuttamista pelastuksen hedelmistä, mutta ei pelastuksen syystä. Uskovan tulee ottaa Raamatun sanan kehotuksia vastaan ja olla niille kuuliainen. Pyhän Henki antaa ihmiselle vapauden tehdä hyvää. Usko tulee siis näkyviin elämän tavassa. Aabrahamin uskon, jonka perusteella hänet oli julistettu vanhurskaaksi, ilmeni kuuliaisuutena uhrata oma poikansa lisäk. Hän oli siis ensin vanhurskautettu ja sitten se tuli näkyviin hänen teoissaan.

Salakuoppa

Tähän asiaan liittyy kuitenkin salakuoppa: Varsinkin vasta uskoon tullut lankeaa helposti uudenlaisen lain alle. Hän voi nimittäin alkaa mitata pelastustaan ja sen varmuutta sillä, kuinka paljon ja miten hänen uskonsa näkyy hänen teoissaan. Kun olet innokas Herran työssä, julistat evankeliumia, käyt sairaiden ja yksinäisten luona, niin sitten pelastuksesi on varma. Mutta ellei pelastuksen hedelmiä näy riittävästi, uskova voi joutua epätoivoon tai lähteä lisäämään ponnistuksiaan päätyäkseen loppuun palamiseen. Lain teot uskoon tulon jälkeenkin ovat yhtä raskaita kuin ennen pelastumistakin. Vaikka toisten ihmisten elämän muutos ja hyvät teot kertovatkin meille heidän aidosta pelastuksestaan, meille itsellemme hyvät teot eivät ole pelastusvarmuutta varten, koska silloin rupeammekin katselemaan itseämme emmekä Pelastajaamme Kristusta. Pelastusvarmuudessa meidän on suunnattava katseemme yksin Jeesuksen uhriin Golgatalla ja ylösnousemuksen voittoon, jossa on meidän vanhurskautemme.

Jeesuksen ristin vieressä roikkuvalla rikollisella ei ollut esittää ainoatakaan hyvää työtä Jeesukselle. Ainoa mitä hän kykeni tekemään oli tunnustaa Jeesus kuninkaaksi ja pyytää Jeesusta edes kerran muistamaan häntä kadotukseen menijää. Mutta siinä oli riittävä usko pelastamaan hänet samana päivänä paratiisiin Jeesuksen luo. Toisaalta saman ristin äärellä seisoivat Johannes ja Jeesuksen äiti. Jeesus pyysi Johannesta huolehtimaan Mariasta ja niin hän teki Mariaan kuolemaan asti. Johannoksen teoissa näkyi sama usko, jolla ryöväri turvasi Jeesukseen. Mutta Johannoksen teot eivät lisänneet mitään hänen pelastukseensa.

Paavali vastaan Jaakob

Voimme nyt lopulta asettaa rinnakkain Jaakobin kirjeen jakeen 24 ja Roomalaiskirjeen 3:28:

Te siis näette, että ihminen vanhurskautetaan teoista eikä yksin uskosta. (Jaak. 2:24):

"Katsomme siis, että ihminen tulee vanhurskaaksi, kun hän uskoo, ilman lain vaatimia tekoja." (Room. 3:28)

Nämä ensi lukemalta vastakkaiset toteamukset toimivat kumpikin sitä edeltävän esityksen tiivistelmänä ("näette/katsomme siis"). Yhtäläisyyksiä on monia:

- 1) Ihminen ei kykene itse hankkimaan uskoa.
- 2) Jumala lahjoittaa uskon luovalla sanallaan.
- 3) Elävä usko luetaan vanhurskaudeksi.
- 4) "Lain teot" torjutaan. Paavali tekee sen selvin sanoin, Jaakob pitää asiaa itseltään selvänä.

"Hyvien tekojen" kohdalla on pikkuinen ero: Jaakob niitä vaatii, Paavalin mukaan ne ovat uskon hedelmiä, jotka kasvavat vaatimatta – mutta eivät ihan ilman kehottelua.

Jaakobin kirjeen saajilla lienee ollut ilmeinen vaara sortua aivouskoon. Paavalin kirjeen saajilla taas oli vaara joutua lain tekojen taakan alle.

Sekä Jaakobin kirje että Roomalaiskirje ovat tekijänsä puolustuskirjoituksia eli apologioita. Jaakob puolustautuu sellaisia vastaan, jotka moittivat Jaakobia liiasta uskon painottamisesta ja suopeudesta Paavalia kohtaan, kuten esimerkiksi Jerusalemissa, kun Paavali saapui sinne tuomaan seurakunnalle ja köyhille avustusta:

Sen (Jumalan teot) kuultuaan he ylistivät Jumalaa ja sanoivat Paavalille: "Veli, sinä näet, että juutalaisia on tullut uskoon kymmenintuhansin, ja he kaikki ovat lainkiivailijoita. Mutta heille on sinusta kerrottu, että sinä opetat kaikkia pakanakansojen keskuudessa asuvia juutalaisia luopumaan Mooseksesta ja kiellät heitä ympärileikkäimästä lapsiaan ja vaeltamasta tapojemme mukaan. Mitä tehdä? Joka tapauksessa he saavat kuulla sinun saapuneen. Tee siis niin kuin me sinulle sanomme. Meillä on täällä neljä miestä, jotka ovat antaneet lupauksen..." (Ap. t. 21:20-23).

Roomalaiskirje taas puolustautuu samojen miesten syytöksiä vastaan. Se tunnustaa auliisti pakanakristittyjen kunniavelan ammoin saaduista "*Jerusalemien pyhien hengellisistä aarteista*" (Room. 15:27), mutta koettaa selvittää jerusalemlaisten senhetkistä hämärtynyttä vanhurskauttamisoppia. "Hengellinen aarre" on totuuden sana eli evankeliumin totuus:

Mutta me emme hetkeksikään alistuneet antamaan heille periksi, jotta evankeliumin totuus säilyisi teidän keskuudessanne. ... Te juoksitte hyvin. Kuka teitä esti olemasta totuudelle kuuliaisista? (Gal. 2:5; 5:7).

Evankeliumin totuuteen myös Jaakob vetoaa, vaikkei toista sitä eikä pidä tarpeellisenä selvittää sitä. Miesten välille jää vain yksi ero: Paavali sitoo kaiken opetuksensa avoimesti ristin kristologiaan, jonka rikkautta hän ei väsy tutkistelemasta. Jaakob edellyttää kuulijoiden olevan riittävän hyvin selvillä siitä, että Jesaja 53:n Palvelija on nyt Messias ja kirkkauden Herra. Siksi riittää, kun heille tähdennetään, että tekojen on vastattava sanoja niin kuin sanojen uskoa.

Jumalan rakkaus - Tetsuya Echigon todistus

Kymmenen vuotta sitten aloimme käydä Itä-Tokushiman ev.lut. seurakunnassa. Olimme hiljattain menneet naimisiin. Olin saanut uuden työn eräässä Tokushiman läänin yliopistossa. Vaimolleni täysin uusi ympäristö aiheutti huolta.

Kymmenen vuotta sitä ennen olin yliopiston ensimmäisen vuoden opiskelija ja osallistuin uskontotieteen luennoille, joissa käsiteltiin alkuperäistä buddhalaisuutta ja alkuperäistä kristinuskoa. Buddhalaisuus vaikutti minusta hyvin rationaaliselta, kun taas kristinuskko erittäin järjenvastaiselta, kun siinä uskottiin Jumalaan, jonka olemassaolosta ei ole täyttä varmuutta. Ajattelin, ettei tieteellisesti suuntautuneen ihmisen ei voisi uskoa siihen. Niinpä sitten opis-

keluaikanani luin mielenkiinnolla buddhalaista kirjallisuutta, mutta en lainkaan kristinuskoa käsittelevää. Mutta buddhalaisuutta opiskellessani ja lueskellessani mutakin kirjallisuutta törmäsin inhimillisten kykyjemme rajallisuuteen.

Yliopistosta valmistuttuani minulla ei ollut halua uskoa kristinuskoon. Kohdattuani työelämän ihmissuhdeongelmien ja ristiriitojen aiheuttamaa ahdistusta, aloin kuitenkin kokea tarvetta jollekin ihmisyyhteisöt ylittävälle olennot. Menin siksi kerran katoliseen kirkkoon, jonka papin luentoja olin kuunnellut. Kirkossa ei sillä hetkellä ollut ketään paikalla, enkä sinne myöhemminkään mennyt. Mutta jotenkin minussa nousi epämääräinen mielenkiinto kristillistä kirkkoa kohtaan.

Tällaisessa sielutilassa sain siirron uuteen työpaikkaan ja näin, miten vaimolleni oli vaikeaa sopeutua uusiin oloihin. Kävelyllä ollessamme huomasimme tullemme Itä-Tokushiman kirkon kohdalle. Rakennus oli esikaupunkialueelle tyypillinen pienehkö talo. Se oli täysi vastakohta aiemmin Hiroshimassa näkemilleni katolisille kirkoille. Rehellisesti sanoen ajattelin, ettei olisi viisasta mennä niin epäilyttävän tuntiseen paikkaan. Juuri silloin talon sisältä kuului valoisalla äänellä hymyilevän ulkomaalaisen kutsu: ”Päivää, astukaa toki sisään!” Koska minulla ei ollut vielä Raamattua, sanoin vaimolleni: ”Saan heiltä ehkä Raamatun.” Siksi menimme sisään, kun meitä kerran kutsuttiin.

Astuttuamme sisään paikka osoittautui vaatimattomaksi, niin kuin olin arvellutkin. Mutta sisällä olleet ihmiset juttelivat hauskasti ja ystävällisen tuntuisesti. Minusta tuntui kuin olisin siirtynyt kilpailuyhteiskunnasta johonkin aivan toisenlaiseen maailmaan. Vaimonikin näytti kokevan asian samoin. Sen jälkeen vaimoni kävi kirkossa usein minun poissa ollessani ja lopulta kutsui minutkin mukaan, niin että aloimme käydä säännöllisesti jumalanpalveluksissa.

Mikä aiheutti meissä epäuskoisissa sellaisen muutoksen? Luulen, että se oli lähettipariskunnan ystävällisyys ja kokoontuneiden ihmisten sydämellinen avoimuus. Rouva huolehti vaimostani kuin äiti konsanaan. Mies suhtautui minuun läheisesti kuin veljeensä. Joskus koin sen jopa lähes sotkeutumisenä minun asioihini. Meille oli käsittämätöntä, mikä sai heidät osoittamaan sellaista ystävällisyyttä meitä kohtaan.

Tähän kysymyksen ratkaisun avaimen antoi Ananin seurakunnan lähetystyöntekijä opettaessaan Jeesuksen suorittamasta syntien sovituksista. Sitä kuunnellessani minulle, joka olin pitänyt kristinuskoa järjenvastaisena, alkoi aueta sen sisältämä johdonmukaisuus.

Kysymys oli siitä, että Jeesus lähetettiin tähän maailmaan kuolemaan ristillä meidän syntiemme sijaisena. Koska Jeesus kärsi puolestamme, häneen uskovan ja häntä seuraavan ei tarvitse enää joutua tuomittavaksi. Siinä on Jumalan rakkaus, jollaista ei mistään muussa uskonnossa esiinny.

Tätä saarnaa kuunnellessani ratkesi sydäntäni vaivannut kysymys ja samalla ymmärsin, mikä synnytti lähettipariskunnan toiminnan. Ystävällisyys, joka ei odottanut mitään vastapalvelua, avasi meidät näkemään Jumalan rakkauden. Siihen asti olin pitänyt heidän ystävyyttään ja huomaavaisuuttaan vain inhimillisenä suorituksena. Mutta uskoessaan Jeesukseen pariskunta halusi vain aidosti seurata Jeesuksen opetusta.

Raamattu sanoo: *”Eihän Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi monien edestä.”* (Matt. 20:28)

Lähettiläpariskunnan ystävällisyydessä pilkisti esiin Jumalan rakkaus. Kun kuulemastani saarnasta pääsin ymmärtämään Jeesuksen suorittaman syntien sovituksen, kykenen avoimin sydämin ottamaan vastaan Jumalan rakkauden. Siksi haluan myös pyrkiä koko sydämeistäni palvelemaan toisia ihmisiä. Kiitän Jeesuksen rakkaudesta. (1989)

Entä sinä?

Onko sinun uskosi elävää ja toimivaa vai vain oppilauseet totena pitävää aivouskoa? Jos haluat päästä omistamaan elävän ja toimivan uskon, käännä sydämesi ja mielesi Jeesukseen Kristukseen päin. Hänestä kumpuaa aito rakkaus, joka vie sinut tekemään hyvää toisille ihmisille Jumalan kunniaksi.